

SAUGAUS ELEKTRONINIO PAŠTO NAUDOJIMO REKOMENDACIJOS VIDAUS REIKALŲ INFORMACINĖS SISTEMOS NAUDOTOJAMS IR ADMINISTRATORIAMS

Siekdamas apsaugoti Vidaus reikalų informacinės sistemos (VRIS) elektroninę informaciją nuo šiuo metu internete aktyviai plintančių kompiuterių virusų, kitų žalingų, kenkėjiškų programų, Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Saugos skyrius ir ITT pagalbos grupė teikia šias rekomendacijas VRIS naudotojams ir administratoriams, taip pat saugos įgaliotiniams:

1. Draudžiama naudoti tarnybinį el. pašta asmeninėms reikmėms, o asmeninį el. pašta – tarnybos reikmėms, taip pat reikėtų vengti siųsti laiškus tarp tarnybinio ir asmeninio pašto dėžučių.
2. Nesiųskite tarnybiniu ar asmeniniu el. paštu neužšifruotos asmeninės, komercinės ir panašios jautrios informacijos, slaptažodžių. Jei būtina tokią informaciją perduoti el. paštu – užšifruokite jautrią informaciją Jums prieinama šifravimo technologija, o slaptažodį (rekomenduojama – vienkartinį) perduokite kitomis priemonėmis (telefonu, SMS žinute, susitikus ir pan.).
3. Įslaptintą informaciją perduoti el. paštu (tiek tarnybiniu, tiek asmeniniu) griežtai draudžiama, – tai gali užtraukti administracinę ar net baudžiamąją atsakomybę.
4. Jokiomis aplinkybėmis neatskleiskite jokiems asmenims prieigos prie tarnybinio el. pašto slaptažodžio.
5. Būtinai nustatykite išsiunčiamo bei gaunamo elektroninio pašto tikrinimą antivirusine programa, kuri turi būti nuolat atnaujinama.
6. Microsoft Office programinėje įrangoje uždrauskite makrokomandų vykdymą, el. paštu gautoms byloms peržiūrėti naudokite apsaugotą rodinį.
7. Periodiškai atnaujinkite naudojamą el. pašto programą, įdiegdami jos gamintojo rekomenduojamas pataisas ar naujausią el. pašto programos versiją.
8. Jokių būdu neatidarinėkite su neaiškios kilmės elektroniniais laiškais gautų priedų – ypač su vykdomųjų bylų išplėtimais (exe, scr, com, pif, vbs, bat, cmd, dll ir pan.). Jei įtartinas priedas gautas iš patikimo siuntėjo – susisiekite su siuntėju (pageidautina – ne el. paštu) prieš bandydami šį priedą atidaryti.
9. Neatsakinėkite į neprašytus reklaminio ar informacinio pobūdžio laiškus, įskaitant atsisakymo juos gauti tikslais.
10. Nereaguokite į bet kokio pobūdžio (įspėjamojo, grasinamojo, sensacingo, skandalingo, pagalbos prašymo ar pan.) el. laiškus, kuriais prašoma išsiuntinėti juos kuo platesniam gavėjų ratui.
11. Naudodamiesi viešąja beviele prieiga, pirmenybę teikite apsaugotos (užšifruotos) prieigos ir (arba) gerai žinomiems teikėjams (telekomunikacijos įmonėms, objekto, kuriame esate, valdytojui ir pan.). Venkite neaiškios kilmės bevielės prieigos taškų.
12. Naudodamiesi Outlook Web Access prieiga prie el. pašto (išvykus iš darbo vietos, naudojantis beviele prieiga ir pan.), nustatykite saugumo parinktį „Tai viešasis arba bendrai naudojamas kompiuteris“:

13. Kilus klausimams dėl el. pašto saugumo, pasikonsultuokite su labiau patyrusiais kolegomis, IT specialistais.
14. Primename, kad VRIS naudotojai dėl techninės ir programinės įrangos gedimų, sutrikimų ar kitų incidentų (toliau – VRIS ITT incidentai) turi kreiptis į Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ITT pagalbos grupę: telefonu Nr. 57777, el. paštu ittpagalba@vrm.lt, interneto naršyklės adresu <http://ittpagalba>. ITT pagalbos grupei teikiami prašymai pašalinti VRIS ITT incidentus, įvykusius Vidaus reikalų telekomunikaciniame tinkle, išskyrus Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities įstaigų vietiniuose kompiuterių ir fiksuoto telefono ryšio tinkluose (šiuo atveju reikia kreiptis į vietinio tinklo administratorių).
15. Jeigu ITT incidento metu buvo padaryta žala ir įtariama neteisėta veika, reikia kreiptis į Lietuvos kriminalinės policijos biuro Nusikaltimų elektroninėje erdvėje tyrimo valdybą arba teritorinį policijos padalinį: el.paštas cyberpolice@policija.lt, telefonai: (8 5) 271 9612; (8 5) 271 9600, <http://www.cyberpolice.lt/>.
16. Siūlome **asmeninius** kompiuterius, kitus išmaniuosius įrenginius patikrinti naudojant Ryšių reguliavimo tarnybos CERT-LT sukurtus saugos patikrinimo įrankius (viešai, nemokamai prieinami <https://www.cert.lt/irankiai.html>). PASTABA: VRIS tarnybinių kompiuterių patikrą saugos priemonėmis vykdo IRD specialistai centralizuotai, individualios patikros naudojant CERT-LT įrankius rezultatai bus netikslūs ir (ar) neinformatyvūs.

Daugiau informacijos apie galimas grėsmes rasite čia: <https://www.cert.lt> .